

PRZYPUŚCIĆ (194) *vb pf*

inf przypuścić (73). ◇ *fut 1 sg* przypuszczę (5). ◇ *2 sg* przypuścisz (2). ◇ *3 sg* przypuści (12). ◇ *1 pl* przypuścimy (4), przypuścim (1); -imy *RejPos* (2); -imy : -im *SarnStat* (2:1). ◇ *3 pl* przypuszczą (10). ◇ *praet 1 sg m* -m, [-em] przypuścił (1). ◇ *2 sg m* przypuściłeś, -ś przypuścił (3). *f* przypuściłaś (1). ◇ *3 sg m* przypuścił (32). *f* przypuściła (1). ◇ *3 pl m pers* przypuścili (8). ◇ *plusq 3 pl m pers* byli przypuścili (1). ◇ *imp 2 sg* przypuść (9). ◇ *2 pl* przypuście (3). ◇ *3 pl* niechaj przypuszczą (1). ◇ *con 1 sg m* bych przypuścił (2). ◇ *2 sg m* byś przypuścił (1) *LatHar*, by przypuścił (1) *RejPs*. ◇ *3 sg m* by przypuścił (7). ◇ *1 pl m pers* bychmy przypuścili (1) *RejPos*, byśmy przypuścili (1) *UstPraw*. ◇ *impers praet* przypuszcz(o)no (3). ◇ *con* by przypuszcz(o)no (1). ◇ *part praet act* przypuściwszy (10).

Sł stp notuje, Cn s.v. raz (nomen), Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) – XIX w.

1. Pozwolić przybliżyć się, uczynić wolny dostęp; *admittere HistAl, Mącz, Cn; sinere accedere Mącz; admovere, suscipere Vulg [w tym: kogo, co (73)] (74) :*

przypuścić do kogo, do czego (11): Iełły go przipwca do Czefarza thedi thak bandzye mowyl [...] *LibLeg* 11/135v; Rzekł s połtráchem [*młodzieniec do Sokratesa*]/ zdarz Pan Bog moy pánie łákkáwy/ Podobnom ia przekázil iákíe pilne spráwy/ Ale flagá [= *fala*] nie závády do brzegu przypuści *RejWiz* 46; *Leop 3.Mach* 7/6; Niechćieli opiekunowie tego połlá łtym pośelłtwem do krolowey przypuścić *BielKron* 311; *RejZwierc* 163; *Paprup C. Cf* »przypuścić do nog«, »do siebie przypuścić«.

przypuścić k komu, k(u) czemu (3): Ale gdy go [*Judy Machabejczyka*] ku miáftu nieprzypuśczone/ odciągnął thák iákoby fię był zás z nowu wrocił *BibRadz 2.Mach* 12/7; *Necque hunc hominem hodie ad aedes has sinam unquam accedere, Zadnym go obyczáyem dziś k domu nie przipuścę. Mącz* 503d. *Cf* »k sobie przypuścić«.

przypuścić przed kogo, [przed co] (3): A gdyby Woiewodá niemogł thego otrzymác v nas/ iżbyłmy takiego zbiegá przed nas przypuścili/ tedy tenze Woiewodá ma takiego zbiegá z łwey źemie wywieść aż do gránic *UstPraw* E3v. *Cf* [»przed oczy przypuścić«], »przed się przypuścić«.

przypuścić między kogo (1): Vmárł IAN KOCHANOVSKI, KOCHANOVSKI drogi/ Iełli śmiercią zwác mamy/ kiedy między bogi Iowilz kogo przypuści *KlonŻal* A3v.

Zwoty: »przypuścić do nog« (1): *Przeżyrzyłz [tj. zapomnij] [królu Zygmuncie] też y moy mnieyzy [występek] z miłofierdzia łwego/ A przypuść mię do nog łwych łługę naymnieyzego. W liczbę wiernych poddanych prziy mię dziś twoich CzahTr* F4v.

[»przed oczy przypuścić«: *Za sluschną prziczyne ma tho yego K.m. w [lege: u] syebye ysz do thych czasow poslow pana woyewody woloskiego przed oczy swoye przipuszczycz nye raczyl. CorfusDocum* 1550 nr 75.]

»do siebie, przed się, na się, k sobie przypuścić« [*szyk zmienny*] (4:2:1:1): *GlabGad* 15; [*mówią synowie do Jakuba:*] Ale ielłz go [*Beniamina*] nie poślełz/ niepoiedziem: Bo to nam przyrzekł tám ten mąż/ iż nas przedlie nieprzypuści [*non videbitis facies meas*]/ ielłz z łobą nieprzywiedziemy brátá nálzego. *BibRadz Gen* 43/5[4]; Vmianie wyieždźáli przeciw Cefarzowi/ ledwy ie kłobie przypuścił/ áto dlatego/ iż łie oświádczáli być z Luteryany *BielKron* 207v; *CzechRozm* 232v; *NiemObr* 136; *Ktorzy [Filipowianie] od Páwłá ś. przyiáwłzy łłowo Ewángeliey/ łtátecznie ie záchowáli/ nie przypuściłwzy do łiebie łáłzywych Apołłow. WujNT* 681, 703; *SkarKaz* 416a.

W przen (2) : Czemu od jagod albo od owocow ludziem bywaią w zębiech ofkominy. (-) [...] iż ona [*wilgota lipka z jagód*] iest barzo subtilna przeto lie tam hnetki zagnije á tak oną czuynościa zęby zeymuie iż nie mogą nic infzego w ten czas na fię przypuścić. *GlabGad* I5; *Modicis fenestellis aquilonibus inspirent*, Málim pułnocnym wiátrkiem niechay będą ochłodzone okrzeźwione álbo niechay málcuzko wiátru z pułnoci okienká przypuścić *Mqcz* 409a.

Przen (29) : á śmierć kiedykolwiek przidzie łagodnie ią mamy przypuścić *KwiatKsiąż* M4v.

[*przypuścić do czego*: wiłuchay modlitwy moye. A przypuść do pałacu twego świentego prozby moye *NowModl* 54.]

Zwroty: »pod obronę przypuścić« (1): Rácźże tedy [...] kśiążę/ ten ták chwalebny podárek od nas powolnych słuźebnikow fwych miłościwie á wdźięcznie przyiáć/ y pod obronę fwoię z wełołą twarzą przypuścić *BudBibKaw* A2v.

»do ręki przypuścić« = *wybaczyć* (1): tak iest [*król*] tenax propositi, iz tu wszyscy nie mozemy vprosic Panu Lesniewskiemu [...] aby godoręki przypuścił choć mu powiadamy ze ten pewnie musi bydz absolutus [*tj. uniewinniony*]. *ActReg* 141.

»przypuścić sen na oczy« (2): [*Dawid przysiągł Bogu*] Ielli przypuścić sen ná oczy moie [*si dederó somnum oculis meis*]: á powiekam moim ielli dam drzemác. [...] áleż znyde [!] miełce Pánu/ przybytek Bogu Iakobowemu. *Leop Ps* 131/4 [*przekład tego samego tekstu*] *BudBib* b2.

»przypuścić do siebie, k sobie« [*szyk zmienny*] (2:1): *OrzRozm* M; á což gdy ono ferce opoczne nie przypuści iey [*nauki*] k łobie/ ták iż wyłchnąć musi *RejPos* 65, 64v.

»przypuścić do uszu« = *usłyszeć* [*szyk zmienny*] (2): *GostGospSieb* +4; NIema świat nic trwálęgo: á to bárzo grzeczy/ Iáki liścia/ ták iest rodzay y człowieczy. Ale rzadki/ coby tę powieść Homerowę/ Przypuściwłzy do wízu/ wlepił łobie w głowę. *KochFrag* 15; [*BarlBaz* 586 (*Linde*)].

Szereg: »przypuścić i przyiáć« (1): Ták z przyrodzenia náturá Polka niczego niewolnego przypuścić do siebie y przyiáć niemoże. *OrzRozm* M.

a) Pozwolić opanować się myślóm lub uczuciom (17) :

Zwroty: »do pamięci przypuścić« (1): Abowiem łą iedni co pilnie słucháią ludzkich rozmow počciwych áby łobie iedno wízy ná páłli [...] ále áby to łobie [...] do státeczney pámięci przypuścić mieli/ [...] nicz o tym nie myłłá. *RejZwierc* 91.

»do serca, w serce, ku wnętrzościam serdecznym przypuścić« = *ponere in corde Vulg* [*szyk zmienny*] (14:1:1): Dla tego was pokornie prołimy áby prozby náłze ku wnętrzościam ferdecznym przypuściwłzy [*inter archana viscerum vestrórum admittentes*]/ nam w wćisku położonym pomogli *HistAl* F7; y przypuściwłzy gorącą miłóść do ferćá/ zołtálá nieobácźnie więźniem gorłzego człowieká/ niż ktory s tych iest/ co w piekle miełzkáią. *GórnDworz* Aa4, M8, Cc6; Iáko theż Lot [*znalazł miłosierdzie u Pana*] w Sodomie/ y wiele inych/ ktorzy przypuścili słowá Páńłkie do ferćá fwoiego/ zówždy znyádowáli wielkie miłółierdzie v niego. *RejPos* 65; *Strum* A4; A wđdy oni [*Apostołowie*] przedfię onego niebełpieczeńłtwá y ściłńienia zálółnego Pána fwego nic do ferćá przypuścić nie chćieli *CzechRozm* 236v, 236v; SŁuchay/ wierny mój zborze: otwórz wízy fwoie/ A do ferćá poważné przypuść słowá moie. *KochPs* 114; Ian S. Pátryárchá gdy fię tego dowiedziál/ wielce chwalił Pána Bogá/ iłz fię vwieść onym powieściom o nim niedál/ áni złe^o mniemánia do ferćá

przypuścił. *SkarŻyw* 108, 371; *LatHar* 259; *WujNT Act* 5/4; *PowodPr* 62; *CiekPotr* 18; pomniacie/ profzę/ moje fłowá. Słuchaycie ich z rozmyfłem/ á do fercá oné Przypuśćcie *GosłCast* 49; *[[dwaj żołnierze przyjechali z bitwy do domu]* oznaymuiąc/ iże Turcy fą poráženi/ co oni [*mieszczanie*] pierwey do wízu niżli do fercá przypuścili *BarlBaz* 586 (*Linde*)].

a. O Bogu (24) :

przypuścić do czego (7): poydzie [*chrześcijański człowiek*] [...] zá Pánem swoim [...] do krolefstwá fwoiego á do dziedzictwá onego fwego/ do ktorego on przypuścił go zá fátteczną wiárę iego/ á cnotliwe fpráwy iego. *RejPos* 20, 191v, 342; *DZiękuięć o Boże moy/ żeś/ ácz niegodnego/ Ráczył Oycze przypuścić do ftołu twoiego GrabowSet* P3; *LatHar* 101, 678; *SkarKaz* 551b.

przypuścić między kogo (1): *OpecŻyw* 56 *cf W przen.*

W przen (1) : (*nagł*) O záplacie tych którzy wsfytko opuściwfy/ nafladuią pana Iezuía. (–) [...] dzięku y milému bogu wsfytkim fercem/ iże cie przypuścił między takowé kupce/ którzy tak targuiątz/ zykuią rzeczy nie wymowné/ to ielt/ za czéfné/ biorą wieczné. *OpecŻyw* 56.

Przen (16) : y błogofławieni Seráphinowie fpołeczną rádością zgodnie cię wyflawiáią. Z ktoremi y głófy náłze/ ábyś rofkazał przypuścić/ prósimy cię *LatHar* 94.

przypuścić przed co (2): raczyfz tedy náłz panie nas nigdy nieprzypuścic przed fąd niesprawiedliwy *RejPs* 123v; *KochPs* 21.

przypuścić w co (2): Przypuść [*Panie*] próby náłze w fświętobliwość twego wyfluchánia *LatHar* 486. *Cf* »przypuścić w uszy«.

Zwroty: »pod ramiona przypuścić« (1): rácz nas [*Panie*] którzy fię do ciebie (o pomoc) wćiekamy/ pod rámoná miłofierdzia twego przypuścić *LatHar* 309.

»przypuścić k(u) sobie, do siebie« [*szyk zmienny*] (4:2): PRzypuść miły pánie kfobie fprawiedliwą prozbę moię *RejPs* 22, 119, 120, 148; A ón mię wyfluchác raczył fiedząc ná niebie/ Y przypuścił moię fmutną fkárgę do siebie. *KochPs* 23; *Zawjeft* 28.

»przypuścić do uszu, w uszy« = *usłyszeć* (3:1): PRofię moy pánie áby co nabliżey przypuścił do fálkáyych wífu fwoich/ wołanie moje [*Verba mea auribus percipe, Domine, intellige clamorem meum Vulg Ps* 5/1] *RejPs* 188; *KochPs* 7; Przypuścił do fálkáyych wízu Pan wzdychanie/ Przypuścił pofpolitą modlitwę y fkánie. *SkorWinsz* A2 [*zawsze przekład lub nawiązanie do tego samego tekstu*].

Szereg: »przyjąc i przypuścić« (1): Rácz też máłuchną tę niegodney modlitwy moiey ofiárę/ z Bogiem Synem y Bogiem Duchem f. fálkáwie przyjąc y przypuścić *LatHar* 14.

a. Pozwolić na stosunek płciowy (2) :

Przen (1) : Ná wyfokiey y wyniefioney gorze poftáwiłás [*Jerozolimo*] łóże twoie/ [...] y przypuściłás cudzołożniká/ rofprzeftreniłás łóże twoie *Leop Is* 57/8.

a. Skojarzyć płciowo (o zwierzęciu) [do czego (żywotne)] (1) : Admittere equum, Koniá przypuścić do fwierzóbki. *Mącz* 225c.

b. Pozwolić ssac (o zwierzęciu) [do czego (żywotne)] (1) : Co rzecz yeft dofwyádłfoná nye tylko z ludzi ále z bydłá/ gdzye gdy yágnyę do kozy przypuścżą/ álbo ono kożim mlekyem odchowywa/ wełná na yágnyęcyu fkożleye álbo cuchnąć á twárdzyeć będzie. *GliczKsiąż* D4.

2. Pozwolić wziąć udział w czymś lub zrobić coś, umożliwić uczestnictwo lub korzystanie; *admittere* *Mącz*, *Modrz*, *JanStat*, *Cn*; *adiungere Modrz*; *recipere Calag*; *suffragari JanStat* [w tym: kogo (50), co (*Przen*) (1)] (54) : Zu einem Geferten oder gefellen annehmen. Przijąć Przypuścić towarzysza. *Recipere in societate. Calag* 589a; By był K(siążdz) K(anonik) chciał cierpliwie do końca słuchac/ a świadkow więcej przypuścić/ ktorzyby byli roltropnie rozładzili/ okazałoby się to było/ iż [...] *NiemObr* 26; *ActReg* 69.

przypuścić do czego (30): który [*Pan Bóg*] jest pewnym a nieomylnym szafarzem wszystkich bogactw wiecznych/ a żadnego inego do nich przypuścić niechce/ iedno wierne swoje *RejPos* 7, 158, 169v; nie miał tak nędznego żebracza ktoregoby on [*Pan*] do miłosierdzia swego przypuścić nie raczył/ a wysłuchac go nie miał. *RejZwierc* 69, 40v; kiedy cię też przypuścił [*Pan Bog*] do Krztu świętego/ [...] tedy cię pewnie y teraz z tej łalki swej niezrazi *KarnNap* E2v; *ModrzBaz* 48, 80v; żadnego do Kąplianstwa nieprzypuśczać [*greccy chrześcijanie*]/ z wstawy y z zakonu/ ktorzyby żony nie miał *SkarJedn* 347; świeckiego żadnego przypuścić do swej posługi niechciał. *SkarŻyw* 293, 57, 442; ale ich ieden Bułgarczyń wydał/ ktorego też byli do tej rady niebacznie przypuścili *Strykron* 607, 782; *GórnRozm* N; *ActReg* 180; *Calep* [1020]a; DZiękuję tobie namilosciwszy Panie [...] iżes dzisiejszego dnia raczył nas (abo mnie) przypuścić do niebieskich a nieśmiertelnych tajemnic twoich. *LatHar* 224, 26, 370, 412, 659; [*Zygmunt Stary*] świadków lubo kłetych do świadectwa w Prawie granicznym przypuścić kazał. *SarnStat* 227; ktorzyby przeciwko naszemu postanowieniu [...] wystąpił/ [...] niechcemy byc pomocne/ ani go do jakiej wymowki y sprawowania swego złego wczynku y występku onego nieprzypuścimy *SarnStat* 979, 52, 1109; izali złe y niezgodne przypuści pan do czci tak wielkiej/ y szanowania godnego/ tolu swego? *SkarKazSej* 671b; [*MetrKor* 1578 117/446]. *Cf Zwrot*.

przypuścić k komu, k(u) czemu (11): *BielŻyw* 113; By się raczył zmiłowac w tym swym rozgniewaniu/ A przypuścił nędzny lud k swemu zmiłowaniu. *RejWiz* 181v; *BibRadz* II 120d marg; Ad colloquium *admittere*, Ku rozmowie przypuścić [!] *Mącz* 197c; iż on [*Pan*] rozwiązac miał narod żydowski/ [...] a przypuścić ie miał ku miłosierdzy swojemu/ y ku tej zgodzie/ ktorą o nie z Bogiem Oyczem wczynic miał *RejPos* 2v; O przyzłym dniu niechay prózney rady: Iuz to dawno Bóg odmyślił w niebie/ A ktęć radzie nie przypuśczać ciebie. *KochPieś* 24; Który vkaze znaczniejszy znaki granic, tego Podkomorzy pode czcią y sumnieniem ma przypuścić ku dowodowi *SarnStat* 464, 156, 242, 464. *Cf Zwrot*.

przypuścić na co (4): nienaydziesz na świecie ludu żadnego/ v ktorego by to słowo Cnota/ ważniejszy było/ nad Polaka: Ikoro ty iedno Polakowi czcią zagroził/ iuz go wiedz kędy chcesz/ rośkaż mu co chcesz/ przypuść go na co chcesz *OrzRozm* Lv; *SkarJedn* 396; bo ten Diofkorus zmowiłszy się z Eutychem y innymi: wczynili sobie Synod fałszywy w Efezie: na który y poslow Papielskich przypuścić niechcieli *SkarŻyw* 318; *ZapKościer* 1580/17.

W przeciwstawieniu: »wyrzucic ... przypuścić« (1): oni kápláni swego zakonu mieli rozeznawac między trędem/ iefli kogo mieli wyrzucic s spolecności ludzkiej/ abo go też zalię przypuścić. *RejPos* 214v.

Zwrot: »przypuścić w rowny dział k sobie (*a. z sobą, a. do dziedzictwa swego*), do działu rownego, do dziedzictwa swego« (4:1:1): wiele łupow między się podzielili [żołnierze Machabejczyka] przypuściwszy k łobie w rowny dział [et spolia plura dividerunt, aequales portione se] ludzi niedoścáteczne/ ofierociáte/ wdowy/ y ftáre. *BibRadz 2.Mach 8/30*; Dałci [Pan] rozum/ zdrowie/ [...] A co nád nawieczey/ przypuścił cie w rowny dział s łobą/ vczynił cie krolewiczem krolesthwá łwego *RejPos 74v, 79v, 168*; A ták chociaż zá wftýdem przedsię poydę k niemu [córka do ojca]/ Zali go będę iáko mogła przywieść ktemu/ Zeby mię wżdy przypuścił do dzyálu rownego *HistLan Dv*; Iešli tedy Syn was wybáwi/ iešli was zá bráty weźmie: prawdziwie wolni będźiecie/ y do łwego was dziedzictwá przypuści *SkarKaz 489a*.

Szereg: »przypuścić a powołać« (1): gdzie by pan [tj. król] káždy miał ná to ołobiwe [!] baczenie mieć/ y kogo/ y iáko do tego páłterstwá do łiebie miałby przypuścić á powołać *RejZwierc 40v*.

Przen (2) :

przypuścić ku czemu (1): Ni Scillá ni Kárybdis ták łtráłzna nie bywa/ Iák tá márna bełtya [tj. rozkosz] gdy nád kim moc miewa. Bo kto łie wda w iey łpráwę iuż wżytko opuści/ Iuż go ku zacney cnocie nigdy nie przypuści. *RejWiz 28*.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): á niechcełz iey [duszy] przypuścić áby nędzniczká poznála thego dobrothliwego Páná łwoiego *RejPos 197*.

a. Pozwolić zostać członkiem społeczności [w tym: kogo (1)] (2) :

Zwrot: »przypuścić w poczet (i liczbę)« [szyk zmienny] (2): Odpuść nam náłze winy/ iák y my odpułzczamy/ winnym náłzym ich winy ná twoy się łlub łpułzczamy/ że też nam raczyłz odpuścić/ á w dzień on náłtráłzliwłzy/ w poczet wiernych przypuścić. *ArtKanc M14v; LatHar 25*.

3. Powierzyć komuś lub czemuś, zdać na kogoś lub na coś; committere, permittere Mącz; compromittere JanStat [w tym: co (18)] (21) :

przypuścić do czego (2): Rozumiem temu moy namilłzy brácie/ iešliżeś s pilnołciá czedł y wważał ty dziwne łpráwy tháiemnic Pánłkich/ á przypuściłeś ie do łłufznego rozłádku łwego *RejAp 198v; PaprUp Gv*.

przypuścić czemu (3): Co mamy obaczyć w thym Płalmie napotrzebnieyłzego [...] Iż wżytki łwe przypadki złe y dobre mamy przypuścić rozłádkowi Bożemu. *LubPs L4v marg; RejPos 46 [2 r.]*.

przypuścić k czemu (1): Tobie podobno mowá moiá nie łmákuie/ Ciężki ból łpráwiedliwie rzeczy nie łzácuię: Przypuściłzli k rozłádku który łczéry będźie/ Gréczyn łwé rzeczy krzepiác/ prawci będźie włzędźie. *GórnTroas 40*.

przypuścić na kogo, na co (15): *Diar 87*; chcećieli też ia kwáłzey rádzie przyłádzę kilka ludzi vczonych/ co wam wtey rzeczy pomogá rádźić/ á włtępić tym drogi/ ktorzy lepłz á prawdziwą drogę ták w píłmie s. iáko w rzeczy łpłpolitey vkażá/ y przypułłczá to ná wáłzę wołá á rołłádek. *BielKron 213*; Permittere omnia iudicio alicuius, Włziłtko przypuścić ná cziye vznánie. *Mącz 226d, 225d*; A nuż ten Piotr Rzymłki z Błskupy Polłkimi zbłádzł/ więc my náń napráwę włzyłtkiego Krółestwá Polłkiego/ mimo Stan włzyłtek Rycérłki przypuścić mamy? *OrzQuin G*; ále on [Pan] naydzye przedsię drogę iáko wpełni łpóždliwość łercá onego/ á vczyni dołyc łbietnicam łwoim/ gdy wżytko przypułłcimy ná łwięta wołá iego. *RejPos 213v*; Dayże nam miły Pánie tę łtáteczną

mył/ ábychmy wŷzytko przypuścili ná ŷwiętą opátrznóść twoię *RejPos* 315, 4, 46 [2 r.], 104, 248; [mówi Aleksander do członków rady:] teraz niechęć wŷzu wálznych Słowy prozneni báwić: ále máłucźko co Powiedziawŷy/ oŷtátek ná Bogá przypuŷczę/ Y ná łáłkę oycowłką/ y was wŷzytkich zdánie. *KochOdpr* B3v; *SarnStat* 1011; [O Barbarki, jako W(asza) M(iłóść) piŷać racyzsz, poniewáżem to z pirwa jedná [= *jeden raz*] przypuścił na Waszę M(iłóść), tedy, gdyż sie juź wydała, i teraz na tym przestawam, [...] iźby to z jej dobrem być miało. *ListyPol* I 1547/379]. Cf *przypuścić na kogo o co*.

przypuścić na kogo o co (1): oboiá łtroná/ to iełt/ My/ y Miłtrz/ y Zakon/ wybieramy łobie wczłiwégo w Kryłtuŷie oycá Kŷiędzá Kryłztoffá Biłkupá Lubuckiégo: ná którégó łtrony o wŷzyłtko przypuŷczá *SarnStat* 1073.

W charakterystycznych połączeniach: *przypuścić do* [czyjego] rozsądku (2); *przypuścić* [czyjemu] miłosierdziu, [czyjej] wolej; *przypuścić k* [czyjemu] rozsądku; *przypuścić na* [czyją, czyje, czyj] łaskę, na miłosierdzie (3), na opatrność, na rozsądek (3), na sąd [czego], na uznanie, na wolą (3), na zdanie.

Szereg: »przypuścić a poruczyć« (1): á wŷzytko łie ku lepszemu náłzemu záwždy łciągáć będzie/ gdy wŷzytko przypuścimy á poruczimy ŷwiętey woley iego [*Pana*]. *RejPos* 46.

4. Zgodzić się z czymś, zaakceptować, przyjąć coś [w tym: co (5)] (6) : *CzechRozm* 135; a iełłiż y wykłádu Aduerfarze nie przypuŷczá/ tedy przynamnney to iełt iáłna że Auguŷtyn y Ieronim ś. z námi trzymáią o Czyŷcu. *WysKaz* 35; *SarnStat* 53; A inŷza [rzecz jest]/ przeciw łrogiemu zákazánium Bołkiem/ złe dobrem názwawŷy/ ono przypuścić/ y iełzcze wprzywileiowáć. *PowodPr* 41.

przypuścić komu do czego (1): [Kalwinistowie] pozwolić niechcá/ áby móğ być [*Pan Chrystus*] ná wielu záraz mieyfcách/ ciełefnie obecnym/ ták że mu áni do Sákrámentu przypuścić niechcá [= *nie chcą zgodzić się, że jest obecny w sakramencie*]/ tá obecnoścíá/ ktorá iełt v Bogá Oycá w niebie. *ReszPrz* 86.

a. O Duchu Świątym (1) :

Szereg: »przypuścić i przyjąć« (1): Ziednay mi teź [...] y łáłkę Duchá ŷwiętego/ ktoryby mię dobrze we wŷzytkim rzádził/ [...] Nákoniec áby modlitwę/ miłóŷciwie przypuścił/ y przyiáł *LatHar* 490.

5. Skierować [w tym: kogo, co (16)] (31) :

przypuścić dokąd (1): A [*kupiec*] iádać dáley łwe źagle rozwináł. Przypuścił okręt do Krety Kándyey/ Dla máłmázyey. *KlonFlis* D2.

a. Posłać do walki (o wojsku); *arietare Mącz*; *irruere Vulg* (30) : Ferybáłzá máiáć záto áby iuź byli łpracowáni [obłężeni]/ przypuścił z nowu trzy tyłiące ludzi z drábinkámi *BielKron* 248, 250; Skánderebeg theź pofileczne ludzi ŷwieże przypuścił/ niemogli mu Turcy wytrzymáć poŷtąpili ná zad *BielKron* 256v, 247v, 256v.

przypuścić k(u) czemu (2): Potym [*Kazimierz*] do kłięłtwá Zegánłkiego przywiódłŷy woylko dobył łzczynáwy/ [...] popułthołzywŷy okoleczne wŷi/ ku zamku Zegánłkiego kłiężécia przypuścił. *BielKron* 374, 216.

przypuścić na kogo, na co (2): á iutrzeyłłwego dniá poŷthánowali przypuścić woylko ná te miáłtá/ y dobyć ich *Leop* 1.*Mach* 5/27; *BielKron* 247v.

Zwrot: »przypuścić k(u) szturmowi (szturmowi), do szturmowi, szturm« = *zaatakować* [*szyk zmienny*] (15:2:2): Tedy Máchábeyczyk wezwawłŷy ná pomoc wielkiego Kxiáżęcía włłwego łwiátá/ ktory bes

táránow y bes ftrzelby czáfu Iozue rozwálił Ierycho/ przypuścił mocno k łsturmowi [*irruit ferociter muris*] *Leop 2.Mach* 12/15; HETman gdy k temu miáftu ku łsturmu przypuścił/ Rokowánien bez broni miełzczány wypuścił. *RejZwierc* 6, 27v, 29v; Pothym Cefarz Hifzpany przypuścił ku łsturmu *BielKron* 221v; Amurath złykowawłzy przodkiem lud profity/ [...] przypuścił ku łsturmu pod zamek *BielKron* 247v, 248v, 249v, 250, 251, 351v; In portam arietare, Szturm przypuścić. *Mqcz* 16a; *RejZwierc* 86; *BielSpr* 62, 63, 64; Tákże y w innych mieściech Gáláádfkich/ wiele ich/ iest w oblężeniu/ przeciw ktorým iutro máią przypuścić kłsturmu ná bálzty [*constituunt castra ponere contra munitiones*] *BudBib 1.Mach* 5/27; [*Kiejstut*] Przyciągnął potym do trzeciego zamku Hekherfberg rzeczonego [...] przypuścił tedy do łsturmu Litwę y Zmodź z drábinkámi *StryjKron* 442, 752.

Przen (2) :

przypuścić na co (1): [*świeccy panowie co podlejszy lud ku szturmu przypuszczają*] á Chryftus Hetman náłz co nacelnieyłzy y mocnieyłzy y nazacnieyłzy/ y w ktorým fię nawięcey kochał lud [*tj. męczenników*]/ ná tę potrzebę strážliwą przypuścił. *SkarŻyw* [407].

Zwrot: »przypuścić ku szturmu« (1): iuż fie nic nie lękej przypuścić ku łsturmu ná tego ofátatecznieyłzego nieprzyaciela łwego ná thę obludną łmierć *RejZwierc* 177v.

6. Dodać, powiększyć ilość lub wielkość [w tym: czego, ile czego (3)] (4) :

przypuścić k czemu (1): Też małc wczyniona z czarney haleny/ z oleyku Fijołkowe⁸⁰/ wofku troche k nim przypuściłszy/ częłto dołwiadcżona na wypędzenie [ł] chrobakow: gdy pępek będzie mazany. *FalZioł* V 85v.

Zwrot: »przypuścić łokcia« = *nadmierzyć (1):* Więć też owych [*kupców*] áz nábyty/ co w miełciech bywáią/ funty/ wagi/ y łokcie/ bárzo krotkie máią. Ale kiedybyś wżrzał łpráwy tego nogciá/ Wierz mi iżeby teraz rad przypuścił łokciá *RejWiz* 162v.

a. O terytorium (2) : TEGO ácz Krzywoułtym tákże názywáli/ Ale ferce y męzne y profte poználi. Ten rozłzrzył y ná dłuż przypuścił Korony *PaprPan* Dd4v.

[*przypuścić komu na co:* Panowie [*tj. rajcy miejszy*] przypuścili mu półtora łokcia na ulicę, Żydowie [...] tákże wystąpieli w ulicę i pobudowali swe domostwa. *OpisyPozn 1593 nr 20.*]

Z przysłówkiem ilościowym zastępującym dopełnienie bliższe (1): [*świadek ma poświadczyć*] iż ón Duchowny więcéy łobie Poświátného przywłáczył/ y w łszérz á w dłuż przypuścił więcéy [*appropriavit: latius vel longius, quam debet habere JanStat 236*] niż ná fundáciiey łtoi *SarnStat* 214; [*OpisyPozn 1593 nr 20*].

7. Zesłać (o Bogu) [co] (3) :

przypuścić do kogo (1): Ktorego [*Boga*] gdy przez łwą nieomyłną wiáre olięgniełz/ iużes włzytko połiadł/ iuż włzytkim włádać będziełz/ iuż do ciebie nie przypuści żadnego łprzećiwieńłtwá twego. *RejPos* 146v.

przypuścić na co (1): nieracz miły panie przypuścic zadney rołpaczy na wmyłly náłfe wtych niebełpieczenłtwach náłłych *RejPs* 82v.

Szereg: »przypuścić abo dopuścić« (1): Co [*nieprzyjáźni, nienawiści, swary*] potym Pan Bog karze/ ábo rzeczy łtrážliwe zpołtronnych kráiołw przypuściłszy/ abo zámiełzánia á rołtyrki wnątrzne

dopuszczalność [*vel seditionibus immissis, vel aliquibus aerumnis*]/ ábo iákimi infzymi nędzámí *ModrzBaz* 138.

Synonimy: 1. przyjąć; 2. powołać, pozwolić; 3. poruczyć; 4. przyjąć; 6. przydać.

Formacje współrdzenne cf PUŚCIĆ.

Cf PRZYPUSZCZENIE, PRZYPUSZCZONY

MN